

FOAIA DIECESANA

Organ al Eparhiei gr. or. rom. a Caransebeșului

APARE DUMINECA

Prețul abonamentului:		Prețul inserțiunilor:	Correspondințele se adresează redacțiunii
Pentru Austro-Ungaria	pe an 10 coroane	Pentru publicațiuni oficiale, concurse edicte	„FOAIA DIECESANĂ“
” ”	pe $\frac{1}{2}$ an 5	etc. publicate de 3 ori, dacă conțin până la 150	iară banii de prenumerațiune și inserțiunile la
” România și străinătate	pe an 14 franci	de cuvinte 6 cor, până la 200 de cuvinte 8 cor.	ADMINISTRAȚIA
” ”	pe $\frac{1}{3}$ an 7	de aci în sus 10 coroane	Librăriei și Tipografiei diec. în Caransebeș

Din vremile trecute

Acte privitoare la alumneul din Vêrșeț

Publicăm apelul episcopului de odinioară a Vêrșețului Iosif Ioanovicu Șacabent îndreptat clerului și poporului din eparhia sa de Dumnezeu scutită, pentru sprijinirea și ajutorarea alumneului înființat și deschis în Vêrșeț la anul 1799.

Ne folosim de ocaziune tocmai când circulază și la noi listele de colectare, pentru internatul pedagogic diecesan din loc.

E caracteristic apelul de sub întrebare din mai multe puncte de vedere.

Din trênsul aflăm cum sciau ocârmuitorii eparhiei înainte de asta cu un veac se judece și se cucerească cu sentimentalitatea și tactul lor.

Povețele date în scopul de a aduna milostenii sunt făcute cu atâta cumpêt și tact încât era asigurată ajungerea scopului.

Ce momente mai potrivite pentru ajungerea scopului intenționat, de cât cele recomandate de episcopul de fericită memorie.

Tradiți-vê, zice el, bine încuviințaților protopresviteri și bine cucernicilor, preoți parohialnici că atunci când cercetați pe credincioșii voștri cei bolnavi sei spovediți, cuminecați și gătiți cătră viața cea vecinică, să le aduceți aminte între alte învățături mântuitoare de suflet și aceea ca se lase milostenii, barem și numai un groșiș și tinerimei celei sărace din alumneu, pentrucă e de o lege și nație și prin milostenia oferită vor deveni fundațiunei proaptă nesfârmată și îi va fi lui mare pomână.

E plină de farmec și aceea povăț, carea se dă binecucernicilor preoți, ca toate cu înțelepciune să le facă, să nu silească pe nimenea la darea milostenii, ci să primească atât cât va da fie-care de bună voie. Pentru cel ce nu poate da nimica să se roage lui Dumnezeu pentru dînsul, ca și lui să-i dăruească Dumnezeu

ca să poată și el ajuta. Când s'a cetit în biserică cuvêntul arhierelui în aceasta direcțiune vrênd nevrênd a sărit cu darea milostenii și cel mai miser om numai ca și el să se învrednicească de rugăciunea arhierelui și a preoției. Iată textul apelului:

Bine încuviințate Domnule protopresvitere și bine cucernicilor preoți parohialnici din protopresviteratul...

Cunoscut iaste fiesce căruia om că buna norocire și pașire înainte a fie căruia norod și țări așină din creșcerea cea bună a pruncilor și fiește care gode norod unde nu iaste buna rinduală a scoalelor pentru învățatura pruncilor, acela norod în veacul veacului trebuie se rămăe în prostietate și neștiință și în întunec a vieții, neștiind nici pe Dzeu nici poruncile lui Dzeu, nici pe împăratul nici poruncile lui nu știe, nici pe sine nici datorințele sale și cătră Dzeu făcătorul seu și cătră împăratul părintele lui și cătră cei de aproape frații sei și cătră sine însuși ca cătră cel mai atâtai al seu de binevoitor, ca să se facă pe sine întru această lume norocos și în ceealaltă ce va se fie mântuit.

Această a mea prietenească gândire și poftă spre luminarea și pașirea înainte a neamului și norodului țării noastre, mau deșteptat pe mine în Vêrșeț a rădica școală mai de căpetenie de cât în tot Bănatul și întru dînsul cari viețuiesc pravoslavnic creștinii noștri și începutul lucru bun folos are, cât astăzi afară de școala mea cea clericească și trei bine rinduite normalești și două letinești școale avem, întru care iubita tinerimea noastră se învață în limba sêrbească, românească, letinească și nemțască; dar pe lângă acestea limbi și altele multe de folos și de lipsă învățături, cari veselesc inima, sufletul și mintea o lumineaza.

Ci fiindcă toate acestea aicea nar fi, dacă numai prunci din Vêrșeț sar învăța — numai ca această facere de bine și spre toate satele de prin prejurul a mântuitoarei de Dzeu eparhiei mele este vărsată și ca se poată învăța prunci din tot satul fie cât de mic, aicea în anul trecut 1799 Noemvrie 1 sau început hrănitoarea de săraci casă, sau întralt chip numit Alumnum, în care 24 de prunci săraci cu buna fire bine învățându-se de pre tutindenea sânt și din fiește carele protopresviteratul a eparhiei acesteia câte doi, în ce chip și cunoscut vê este, cări prunci până acuma

din facerea de bine și făcuta ajutorință a tuturor celor ce iubese neamul și poporul seu, au cvartir, hrană, cărți și arthie și de aceea se duc în școalele cele mai înainte zise de ascultă învățăturile.

Deci ca se poată acest bun început în veac așa a rămânea și din zi în zi și mai bun se fie, de trăbunța iaste ca toți după putința sa se ajutorăm în ce chip preoții, domni ofiiri și beamtări, japăni neguțatori și toți cinstiții maistori de fiește care meșt-sug și lucrători de pământ, împreună cu toți pravoslavnicii creștini de toată starea și chiemarea; pentru că bine cucernicia voastră bine știți că dintru aceste școale pot eși buni și înțelepți preoți, învățatori, și alți de folos oameni în norodul nostru, cari vor fi spre bucuria nații și a țării, în ce chip și spre luminarea a tuturor; de obște socotiți, numai un preot cu minte și cu bun nărav și un învățatoriu înțelept și cu bună fire cât bine poate se face, unul norodului în biserică, iar altul pruncilor în școală: ear aceasta cu adevărat nu poate se fie de nu vor fi și preotul și învățatoriu înțelepți și cu bunătăți îmbogățiți, pentru că mintea lor cea bună și năravul cel lin va face și pe alții, cei ascultă pe ei înțelepți și cu bun nărav; dară acestea toate iasă din școale și din învățăturile cele bune; Inse școalele și creșterea pruncilor cea folositoare fără de cheltuală nu poate să se țina și se fie. Drept aceea cucerniciilor voastre ca unor părinți și păstori ai turmei lui Christos, ce vi sau incredințat archipastorești ve incredințez: luați osteneală toți împreună cu un suflet și cu rivnă de lucrul acesta foarte folositoriu și îndemnativă ca în tot anul, dela parohialnicii noștri cât va fi cu putință pentru acești săraci prunci, cari sunt aici în școale să adunați milostenii și în bani și în hrane și în dobitoace de ar fi și cât de puțin; iară mai virtos trudiți ve când mergeți se cercetați pe creștinii voștri cei bolnavi și mergeți-sei ispovediți și cuminecați și gătiți cătră viața cea vecinică ce va se fie, aducetile aminte între alte învățături folositoare de suflet și aceasta ca se lase și tinerimei a acesteia sărace, care sânt de o lege și de o nație, după putință milostenii căreia îi trebuesc milă și ajutorință și măcar numai un groșiț sau un miel se lase; aceasta lui mare pomână îi va fi și fundații acesteia proaptă nesfărâmată și înaltare; adevărat aceste mici lucruri se fac între șineși nimica, dară în vremea lor vor fi mari și următorii cei după voi ve vor mulțami, cari aceasta ați început și așa lucru la bun sfârșit ați rădicat; eară părintele cerese care nu lasă nici un bine fără răsplătire bine ve va grăi voaue: slugă bună și credincioasă, întru puținie miază fost credincioasă, peste multe te voi pune, întră întru bucuria Domnului tēu.

Nu mai ve incredințez bine cucerniciilor Voastre că toate cu înțelepciune se le faceți și pe nimenca spre darea milostenii se nu siliți nici sei supărați, ci fiește care cât poate se dee de bună voință atât se primiți; dară cine nu poate da nimica se ne rugăm lui Dzeu pentru dînsul ca și lui sei dăruiască Dzeu ca se poată și el ajuta la aceasta bună începere de obște, de carele lucru și mai pe larg dela protopresviterul voștru ve veți însciința.

Eară ca se ve puteți mai bine îndrepta și a ve învăța cum trebuie milostenia aceasta de peste an a o adaugă și socoată despre ea a o purta, aici sub % vi se aduna formulari, după care veți avea a scria și în tot anul protopresviterului seu acea milostenie strînsă câtă va fi la cvită veți avea a preda; eară protopresviterul după porunca ce o are comisiei cei rînduite a casei acesteia hrănitoare de săraci va

aduce, de unde și pentru întreg protopresviteratul cu numirea a fiește căruia loc și sat de căpitanie cvitanție va primi și tuturor voaue după datorință va avea a ve arăta, care formulariu și în protocolul cel de circulară după circulariul acesta sei scriați și sei aveți totdeauna pentru povățuirea voastră.

Inșă cu tare me nădăduesc cumcă bine cucernicia voastră incredințarea aceasta a mea archipăstorească așa de cu oșirdie aveți a implini, precum și eu aceea voaue cu rivnă ve incredințez, știind că voaue ve înșive și fiilor voștri până mai înainte gătiți pentru ca din tot protopresviteratul câte doi prunci tot de una se vor primi, așadară și pruncii voștri și cei de o rudă și din fiește carele sat dintre cei săraci și mișei, numai se fie ei cu bun nărav și se învețe bine și așa vor rămânea după rînduiala aceasta până în veacu veacului.

Iară bunătatea lui Dzeu se blagoslovească lucrul acesta de iznov început cu blagoslovenia sa cea cerească și sei miluiască pe cei ce se ostenesc pentru aceasta și pe cei ce ajutoroază cu osirdie și se înalte casa aceasta sărăcească spre mărirea sa și folosul nostru ca chedru Liyanului. Amin.

Insemnat în Vêrșeț în 20 Februarie 1800.

Iosif Ioanovicu Șacabent
episcop.

În urmarea acestui călduros apel s'au trimis prin protopresbiterii la episcopia din Vêrșeț tot felul de milostenii constatatoare din bani, bucate și alte roduri de ale pământului.

La 16 Novembre 1805 tot episcopul Iosif Ioanovicu Șacabent trimite de nou apel bine încuviințatilor protopresbiteri și binecucernicilor parohialnici preoți, în carele arată că „casa hrănitoare de săraci pentru mai buna pompă a eparhiei sale sa numit alumnioim eparhialnic“ și pentru ca să se poată plăti datoriile, respective împrumuturile de bani făcute cu înființarea alumneului de o parte, iar de altă parte pentru că fiind recoalta anului slabă și ca se nu supere poporul cu milostenii și se-l aducă la răpsire a dispus ca și casele bisericelor se contribue la suținerea alumneului. Spre scopul acesta bisericile s'au împărțit în trei clase. Bisericile de clasa I au avut să plătească câte o cvotă anuală de câte 3 fl., cele de clasa II suma de 2 fl., și cele de clasa a III și mai sărace numai câte 1 fl.

În chipul acesta sa asigurat susținerea alumneului și preoțimea împreună cu epitropiele bisericosci au trebuit ca fără zăbavă să ducă banii adrepartați pe biserici la protopresbiteri și aceștia pe lângă rapoarte specifice înaintau banii la episcopie și anume comisiei rînduite pentru alumneu.

Cât a ținut instituția alumneului din Vêrșeț nu sciu anumit și pozitiv. E probabil că de la înființarea pedagogiei în Arad s'a prefăcut și alumneul în altă instituție. În anul 1809 episcopul Vidac institue ca învățatoriu și conducătoriu al alumneului din Vêrșeț pe parohul din *Broseni*

Gavril Iancoviciu, *) de bună seamă în vederea destoiniciei lui și a împregiurării, ca să nu dea ansă Românilor a răpsi, pentru-că ei fiind în număr covârșitoriu contribuiau cu milostenii în măsură de tot considerabilă la susținerea alumnului. Și îmi vine a crede că deși alumnul s'a susținut aproape cu desăvârșire din contribuțiile Românilor, băeți de români prea puțini se vor fi adăpostit în alumnul din Vêrșeț. În circulariul prin care se institue parohul Gavril Iancoviciu de învățatoriul și conducătoriul alumnului laudă pe protopopul Varadiei Petru Iorgoviciu pentru colecta de bani făcută în protopresbiterat pe seama alumnului. Pentru cuprinsul acestui circulariul destul de însemnat și elocuent îl reproducem precum urmează :

Binecinstiților obști a Varadiei de Dumnezeu păzitoriului protopresviterat !

Cu negrăită bucurie și dreaptă mângăere dela inima noastră cea arhipăstorească prin mijlocirea districtualnicului protopresviterul vostru Petru Iorgoviciu am înțeles, că voaue de Cristos iubitorilor prin încredințata scrisoarea, noastră spre partea școalei cei sărăcesci sau alumnium a eparhiei Vêrșețului, unde pruncii cei săraci cuartir și hrană în zădar au și cu învățăturile cele de lipsă se învață prin orînduitul dela noi paroh din Broșteani Gavrilă Iancovici de bună voie în bani cinstite, dară după putințele voastre și a lor prunci ai voștri cei săraci îndurata ajutorință nu vați lăpedat a da ; așa dară înștiințez eu voaue aceea de Cristos iubitorilor precum aceea prin protopresviterul vostru adunata multă milostenie în 310 fl. 70 cr. prin acelaș protopresviter Iorgovici și prin parohul din Broșteani Gavrilă adevărat aicea adusă iastă și spre sfîrșitu cel binerënduit s'au întrebuițat : nu trec cu vedere așidere și a noastră arhipăstorească mulțămire pentru a voastră arătata osirdie și facere de bine, voaue cu laudă cu aceasta a vă descoperi, pe Dumnezeu cel prea înalt rugândul ca binevoind cu prea înduratul ochiul său pe voi cei de Dumnezeu iubitorilor să vă priveghiască pre voi și toată gloata caselor voastre cu mulți ani a vețui, cu fericită sănătate și cu toată buna norocire să vă dăruiască și avuțiile caselor și a câmpiilor voastre să vă blagoslovească și cu sutele să se înmulțască ; spre sfîrșit încă și de aceasta pe voi de Cristos iubitorilor arhipăstorește a vă încredința avem că la începutu curgerii școalei cei viitoare un prunc sărac din protopresviteratu vostru în zisu alumnium se va primi ; iară numele acelor, cari au făcut milostenie, cari întru mâniale noastre avem, de doauē sau de trei ori la dum-

nezăiască liturgie și la prinosu cel fără de sânger aducătoare, singur noi vom pomeni și pentru îndolungirea acelor Domnului și Dumnezeului nostru ne vom ruga. Iară dacă să va întempla vre-oare căruia dintru aceștia pentru lucrurile sale la Vêrșeț a veni, spre așa întemplare pe voi întru reședința Noastră să vă arătați și atuncea întru mai sus zisa școala cea sărăcescă vi se va arăta și cu ochii voștri veți vedea și vă veți încredința de fericita începere acestuia alumnium vom marturi și nădăjduim că veți fi plini de bucurie.

Dat în Vêrșeț 6 Aprilie 1809

Vidac m. p.episcop.

Ca de încheierea țin să amintesc, că coreligionarii sêrbi până ce eram și ne aflam sub ierarhia sêrbească au sciut cu vorbe frumoase să stoarcă dela poporul nostru și dela bisericile noastre sume enorme de bani, spre scopurile lor particulare și să se asigure pentru toate vremile de grea încercare. Se pare, că au presimțit de timpuriu, că vremile se vor schimba și nu vor fi mai mult domnia situațiunei.

Cu toate acestea mă ved silit a recunoaște, că unele din cele puse la cale de frații Sêrbi au fost bune și folositoare chiar și pentru noi tractați altcum în un mod vitreg.

Andreiu Ghidiu
protopresbiter.

Evoluțiile unirii

în secolul XVIII

În „Transilvania“, organul Asociațiunei, d-i canonic mitropolitan A. Bunea a publicat doauē statistice, făcute la episcopia unită odinocară a Făgărașului. Una e de pe timpul episcopului Inocențiu Klein (1733), alta de pe timpul aprigului și harnicului propagator al unirii, vicariul — mai târziu episcopul — Petru Aron (1750).

După aceste statistice, cari în întregime și esență conglăsuiesc, poporul român din Transilvania ni-se presintă aproape întreg unit (542.000 de suflete unite față de 25.000 neunite ; 2100 preoți uniți și numai 30 neuniți).

Din statistica guvernului transilvan din 1762, publicată tot în „Transilvania“ din partea d-lui arhimandrit Dr. Ilarion Pușcariu, rezultă tocmai contrariul și anume, că erau 643.000 de Români neuniți, față de 100.000 uniți.

Diferența este enormă și în jurul contrastelor astfel stabilite dintre statisticele episcopiei unite și cea a guvernului pare a se deschide o direcție la tot casul importantă și utilă pentru clarificarea raporturilor noastre numerice confesionale de atunci.

*) Se nu se confunde cu Gavril Iancoviciu fostul paroh și protopop în Caransebeș, mort în 20 Noemvre 1867 în etate de 67 ani.

Este enormă și pare cu totul neexplicabilă diferența dintre statistica episcopiei unite și dintre cea a guvernului. Și — să constatăm deja aici — este tot atât de mare și crudată această diferență, dacă punem față în față statisticele uniților cu statisticele statisticele, care valorează mai mult decât toate statisticele din lume și se numesc starea reală. Lucrurile sunt întoarse cu fundul în sus și de aceea par atât de ciudate. Eu însă permit din capul locului, că ele nu sunt atât de neexplicabile, cum se pare. Și ca să ni-le putem explica, n'avem decât să cercetăm cu seriozitate și obiectivitatea necesară evoluțiile de tot curioase ce le-a provocat tactul uniunii în sinul poporului român.

În general se știe, că schimbările în materie de religie se fac pe urma de propagande intensive ale anumitor reformatori, cari lucrează convingând și acaparând masele poporului.

La noi nici pomenire n'a fost de un asemenea lucru. Nimene nu s'a atins de popor — și el din parte și dela început, ca și mai târziu, a stat pasiv și departe de schimbările ce se făceau. Unirea a fost decretată așazicând oficios, de sus în jos — și susținută apoi de cadrele oficiale ale bisericii — fără nici un sucurs din partea poporului. În privința aceasta doară nu ni se vor mai cere și azi dovezi speciale. Este lucru de mii de ori dovedit prin scrieri ale bărbaților uniți și neuniți, ce pot forma o întreagă bibliotecă; l-am dovedit și eu în special și cât mai pe larg în cartea mea „Reuniunea” — și am rămas necombătut.

Poporul nostru, estream de conservat din fire, odată cu capul nu cedă nimic dela legea sa românească, erezită din străbuni și prefăcută lui în carne și sânge. Ei, dară dela această lege nu numai poporul, ci nici oficianții bisericii, preoții, au lăsat, căci fără de popor nu puteau lăsa.

Pactul unirii a fost dintru început purtat numai de interese. — (recunoaștem cu toată probabilitatea, ceea ce mulți nu vor să recunoască, că aceste interese nu erau numai materiale, ci și politice-naționale) și susținut apoi numai de preoțime și numai de dragul acestor interese.

În consecvență sinceritatea, cu carea s'a ținut din parte românească la acel pact, a fost pe cât se poate de curioasă, mișcându-se între 0°—90°, a fost adecă și a rămas până în zilele noastre pendentă dela sentimentul episcopilor și al celorlalți fruntași ai bisericii unite — ici mai mare, ici mai mică, — după oameni și după timpuri.

Cu alte cuvinte: Naționaliștii dintre acești fruntași, adecă aceia cari erau mai mult Români decât uniți, nu cedau unirii aproape nimic; precând cei mai flexibili și mai slabi de inger dintre dinșii cedau cel puțin pentru aparență — mult, unii chiar totul.

Cei ce cunosc istoria neamului nostru, să pună de o parte pe Atanasie, Klein și Șelut, — și de alta parte pe Aron, Bob și Vancea, — și vor avea lumină deplină în acest punct.

Ei, dar așa stând lucrurile, cine se va mai mira de învâlmășala, în care ajunsese poporul român în urma scisiunii, umblând după o coceană ca unirea, ea cochetă și sulimerită — noi nesinceri și timizi?

Și când poporul ca atare rămâne în mod absolut neclintit pe lângă legea sa străbună, iară preoții săi îl agită, îl cotesc, îl înțeapă mereu — fără ca să vrea, ori se cuteze a pune în praxă vre-o schimbare din lege, cine se va mai mira de faptul, că acest popor nefericit era purtat de valuri ca o barcă pripășită, era mănânat în goana drumului pietros fără hrană și fără apă ca o turmă căzută pe mâni de păstori lipsiți de conștiință?

Cine se va mai mira de faptul, că azi țara întreagă părea unită, iară ca mâne se desuni cu totul?

Iară când în fine înșiși capii bisericii unite își pierduseră total independența — mereu perdeau din titlurile și drepturile avute — și ajunseră sub tutela rușinoasă de lesuiți ca vestitul János, este nu numai explicabil, ci cert de tot, că ei nu puteau fi încântați de cocoana unire.

Și astfel învâlmășala, care negabil și azi dăinuesce în sinul poporului nostru, a trebuit să fie pe acele vremi teribilă.

Căci ce alta înșamnă cuvinte ca acele scrise de însuși întemeietoriul unirii, de Atanasie, către Hunedoreni: „Să trăim cum am trăit până acum cu legea noastră creștinească, neadăugând și nescăzând”? Ce alta înșamnă suspinuri ca cele scrise de protopopul unit Nicoară Beianul către episcopul său Inocențiu: „Tare mă tem că nu vom avea alt folos din unirea aceasta, care o am făcut, ci vom rămânea numai cu ura între frați și cu muștrarea cugetului”?... Cum s'ar putea explica altcum, decât cu învâlmășala, căință și nedumerire generală, cuvintele lui Samuil Klein (episcopul) pentru aceea a eșit din țară, pentru-că a văzut că unirea nu este bună și i-a părut rău că s'a unit atâta mulțime de suflete”?... Ce alta decât cel mai dureros regret ar înșemna cuvintele învătățului și înțeleptului Petru Maior: „O meteacnă străină vol, ca Românii să se desbîne în două părți”?... Ce alta decât nedumerirea cea mai intensivă înșamnă cuvintele lui G. Șincal: „Noi Românii să ne ținem de obiceiurile bisericii resăritului, ... căci latinilor destul le este, că înșelând pe Români pe partea lor, au putut birui pe calvini”?!

Dar în fine, dacă așa glăsuiesc bătrânii, poate aflăm liniște în poporul român de mai târziu?

Durere nu! Suspinurile, nedumeririle și regretele aceste se continuă fără întrerupere. Cetiți-le la Laurian, Bărnuț, Papiu Ilarian, Barițiu și până la Moldovan din zilele noastre. Iară fatalele urmări ale nefastei scisiuni între frați ori cine, care are ochi limpezi, le poate vedea și azi de pe neputincioasele noastre svicoliri în luptele naționale — fie culturale, fie politice, — cari toate au rămas și vor rămânea lipsite de adevărate isbânzi, toate se zădărnicesc de rivalitățile

confesionale, toate se sfarmă de stâncă de granit, ce s'a pus între noi și din carea înzădar ne silim să ciugulim câte o sfărâmtură de o parte ori de alta; n'avem s'o putem sfărma în veci!

Curioase și nespuse de fatele evoluții au provocat unirea în sinul poporului român. Nu ajunse, că ne-am desbinat odată, ducând ura și toate ale ei păcate în familie, — slăbănogind până la totala paralizie corpul nostru național, ci nefericita ne soarte voita să ne schimonosim și pe mai departe, să ne unim și să ne desunim în mai multe rânduri. Acțiune și reacțiune se perondează, aruncând în valurile necuratului sermanul nostru popor. Și cum azi în urma presiunilor țara întreagă părea unită, ca mâne acest fantom dispărea, că mâne unirea nevăritabilă, căci neisvorită din conștiința și trebuințele poporului, era pusă pe scândură lată.

Din aste fatale evoluții se esplică foarte clar și lămurit necorectitatea datelor statistice ale episcopiei dela Blaj, cari în formă par a nu fi falsificate cu intențiune — și totuși sunt cu desăvirșire false în fond.

De fapt nu Atanasie cel „mare“ (vorba uniților) a făcut, ci a făcut-o crâncenul, dară harnicul Petru Aron. Petru unirea câtă era făcută de „marele ințemeietoriu al sfintei uniri, după mulți secolii primul mitropolit român,“ cum zice (câte vorbe, atâtea neadevăruri) acel grecoteiu unit dela Blaj, care a „criticat“ și pe Eminescu, pentru că geniul acestuia nu se potrivea „cu învățăturile bisericeii catolice din Blaj“ — noi puteam trăi eventual cât de bine, că nu ne prea durea capul. Marele Atanasie apucase vlădică, punga de gălbiori nu fusese deci prădată degeaba, — avea acum și un lanț de aur la grumazi (și altul de fier pe brațe) sântul unit, încolo ce-i mai păsa?... „Să trăim, zicea acest mare om, cum am trăit cu legea noastră românească, neadăugând și nescăzând“.

Și dacă de pe partea unirii lui Atanasie puteam trăi, apoi cu atât mai puțin ne durea capul de unirea câtă mai rămăsese după el, adecă pe timpul când vlădiciei uniți fuseră aleși d'alde pater Franz Szunyog și bemacul Wenzel Franz... Trecusera toate ca un pojar sau altă necurațenie, lăsând numai obicinuitele scobituri pe corpul nostru național.

Tot asemenea puteam trăi pe vremea vlădicilor, cari stăteau cu teologul Jánoș și alți Jánoși în spate, și cari bucuroși ar fi dat diavolului cu unire cu tot pe acești ingeri ai satanei, ce-i băteau zilnic peste față, — vorba apostolului Paul.

Pe scurt: Unirea pe acele timpuri le mălcise cum se cade. Nici chiar în Alba-Iulia, unde ea se plămădise nu erau uniți...

Trecuseră însă 50 de ani, de când ortodocșii nu aveau episcop și preoții le muriseră unul după altul. Locul lor numai sporadic și numai cu greu se putea umplea prin preoții sfințiți în România, la Carlovit, Bucovina etc. Întru aceea dela Blaj veniau popii cu droaia câte 6, ba chiar și câte 9 într-o comună. (Rog pe cetitoriul cunoscătoriu al referințelor, ca să se silea-

scă a-și opri risul, când constatăm deja aici, că statistica unită din 1750 are 4 popi în Poiana, 6 la Poplaca, 6 în Reșinari, 9 în Săligte și în multe alte asemenea comune, cari de când e lumea n'au avut nici câte un creștin unit.)

(Va urma)

Varietăți

Personale. Prea Sântia Sa Domnul Episcop diecesan *Nicolae Popea* s'a reîntors împreună cu I. P. C. D. Arhimandrit-vicariu *Filaret Musta* Joi sară dela Sibiu, unde au luat parte la sinodul episcopesc.

Sinodul episcopesc întrunit Marți a confirmat din punct de vedere canonic alegerea de episcop a P. C. Sale *Vasile Mangră*, vicariul al Orăzii mari.

Programa examenelor dela institutul teologic. *Joi*, dela 8—12 oare: Catechetica, curs III; Teologia fundamentală, c. II; Exigeza, c. III; Igiene, c. II; Istoria literaturii române, c. III; Exigeza, c. I; Tipicul și cântarea bisericească, c. III; *Vineri*, dela 8—12 oare: Istoria biblică și bisericească, c. I; Dogmatica, c. II; Dreptul canonic și Contabilitatea, c. III; Limba română, c. I; Exigeza, c. II; Economia rurală, c. III și II; Tipicul și cântarea bisericească c. I. *Sâmbătă*, dela 8—12 oare: Morala c. II; Pastorală și Liturgica, c. III; Isagogia, c. I; Pedagogia, c. II; Retorica, c. III; Arheologia, c. I; Tipicul și cântarea bisericească, c. II.

Distincțiune. Prea Sântia sa Domnul Episcop diecesan *Nicolae Popea* având în vedere cvalificațiunea preotască superioară și activitatea literară a d-lui profesor de pedagogie *Dr. Petru Ionescu*, a binevoit a-l distinge cu brâu roșu.

Despărțământul Caransebeș al Reuniunii învățătorilor și-a ținut *Vineri* a doua adunare generală. Raport în numărul viitoriu.

Serbarea aniversării dela Custozza. Ca în toți anii așa și în anul acesta soldații regimentului staționat în Caransebeș au serbat cu mare solemnitate aniversarea strălucitei victoriei repurtate de către trupele austriace asupra Italienilor. Dimineța la oarele 8 a început serviciul divin atât în catedrala noastră cât și pentru soldații rom. cat. în biserica rom. cat., la care a asistat un număr foarte frumos de soldați și corpul oficeresc complet în frunte cu comandantul dl major *Zebisch*, toți împodobiți cu frunze de stejar. Serviciul divin a fost oficiat pentru feciorii noștri de către părintele Ioan Stoian și diaconul Emiliu Stoian, iar răspursurile de către corul teologilor sub conducerea profesorului de cântare dl Gheorghe *Petrescu*. Predica festivă a rostit-o părintele Ioan Stoian, insistând cu cuvinte alese mai ales asupra datorințelor ostașilor față de patrie și monarh și punându-le de exemple pe eroii căzuți în lupta dela Custozza. După amezai a avut loc în vasta curte a casarmei celei mari partea veselă a serbării, al cărei arangement a fost depus în mâna dlui locotenent *Sabin Terziu*. A asistat un public imens la această serbare în decursul căreia s'au produs o mulțime de scene hazlii de către soldați. Impunătoare a fost scena primă, un tablou vivanț, care reprezintă supunerea, înfrângerea și închinarea steagurilor celor învinși steagului austriac și

ungar. S'a cântat apoi de către feciorii regimentului, toți Români, imnul popular „Doamnă ține și protejează” în limba română, iar acestea i-a urmat un exercițiu serios de drapеле comandat de către sergentul major *Pavel Golia*. Partea cea mai marcată a serbării a fost „*Călușeriul*” și „*Bătuta*”, jucate cu o admirabilă grațiositate și precizie militărească de către 17 feciori conduși de vătaful *Nicolae Cornea* din Caransebeș. Iată și numele feciorilor cari au jucat aceste jocuri: *Dimitrie Costa* (sergent *Logojel*), *Petru Jura* (Zorlențul mic), *R. Radovan* (*Varias*), *Pavel Bogdan* (Bencecul-român), *George Hategan* (Iablanita), toți dela compania 13; *Simeon Smeu* (corporal. *Bozoviciu*), *Belgea Zgoditja* (corporal *Berlisce*), *George Bălan* (gefr. *Globucraiova*), *George Stroita* (Caransebeș), toți dela compania 14; *Petru Stefanescu* (gefr. *Chelmao*), *Pavel Stoichescu* (Rusova nouă), *Ioan Pardos* (gefr. *Vrâniut*), toți dela compania 15; *Martin Pine* (corporal. *Bania*), *George Cătănescu* (corporal. *Bozovici*) *Nicolae Muntean* (*Măciova*) și *Ianăș Martin* (Cuptoarea-Secul, dela comp. 16). Costumele erau cele din părțile Bogsșei. Pentru soldați a fost această zi una din acele puțin zile fără grijă, ba așa zicând zi de veselie „la comandă.”

Mulțămintă publică. La concertul dat de „Reuniunea de cetire și cântări” din Coștei cu ocaziunea adunării cercuale a despărțământului *Vârșet* al „*Astrei*” ținut în 23 Mai (5 Iunie) a. c. adică la înălțarea Domnului au binevoit a suprasolvi următorii P. T. Domni: *Ioan M. Roșiu* adv. 8 cor., *Dr. Petru Zepeniag* adv. 6 cor., *Iosif Tămășel* (junior), preot 4. cor., *Iosif Vrăneanțu* notar 3 cor., *Avram Corcea* preot 2 cor., și *Iacob Botoș* casar de bancă 1 cor. În decursul adunării menționate *Prea Stimatul* Comitet al despărțământului *Vârșet* al „*Astrei*” a donat următoarele opuri: *Manual de agricultură*, „*Zootechnia*” și „*Agrologie*” de *Dr. G. Maior* în două volume, „*Pomăritul*” *D. Comșa*, „*Cartea de Stupărit*” de *R. Simu* și „*Higiiena populară*” de *Dr. G. Vuia*, iar *Prea Stimatul* Domn *Ioan M. Roșiu* a binevoit a dona „*Clipe de repaus*” de *Sorcovă* toate pe seama bibliotecii „*Reuniuni de cetire și cântări*” din loc și „*Săminte din agrul lui Cristos*” cuvântări bisericesci de *Zaharia Boiu*, în 3 volume, pe seama bibliotecii bisericeii ortodoxe orientale române din loc, ca astfel fie-care sătean și creștin cu mai mare ușurință să poată ajunge a-și îmbogăți cunoștințele din aceste cărți folositoare. Tuturor marinoșilor domni și *P. Stimatului* Comitet al despărțământului *Vârșet* al „*Astrei*” exprimăm în numele „*Reuniunii de lectură*” și al „*Bisericeii ort. or române*” din loc, cele mai profunde mulțăminte pentru darurile binevoitoare. Coștei 7/26 Iunie 1902. *Trăian Georgescu*, m. p. secretariul reuniunii. — *Iosif Orza*, m. p. epitrop.

Institutul Otteteleşanu. Cu începerea viitorului an școlar 1902—1903 se vor primi șesesprezece eleve în institutul de fete de la Măgurele fundat de *Ioan Otteteleşanu* și înființat de „*Academia Română*”, sub înaltul Patronagiul al *M. S. Regelui*, cărora li se vor da, conform dispozițiunii testamentare a repositului fondator, o creștere casnică și instrucțiunea cuvenită unei „bune mame de familie, fără pretensiuni sau lux”.

Cursul va fi de cinci ani de studiu și unul de practică. În acest timp elevele vor avea toată întreținerea în Institut.

Sunt admise în institut copile născute din părinți români săraci, pe deplin sănătoase, cari până la 5 August 1902 v. au împlinit 12, dar încă nu 14

ani, au pregătirea ce se dă în școalele primare din România și au obținut la terminarea cursului primar cel puțin media 7. Candidatele cu clase secundare au să presintă certificatele de clase secundare, având media cel puțin 6.

Nu se admit dispense în nici o privință.

Doauă surori sau doauă vere primare nu pot fi admise în institut.

Părinții elevelor, ce vor fi primite în institut, nu pot să-și iea fiecele de sfintele sărbători ori pe timpul vacanțelor în familie, și direcțiunea își rezervă dreptul de a le da ori nu voie elevelor de a petrece în familie de vacanțe.

Părinții aspiranțelor ori reprezentanții legali ai acestora au să trimită — până la 5 August 1902 — cererile însoțite de act de paupertate, în care se va arăta și numărul copiilor, și atestat școlar despre terminarea claselor primare, la „*Academia Română*” (calea Victoriei Nr. 135), pentru Comisiunea Fundațiunii *Otteteleşanu*, care examinând actele și luând informațiunile ce va crede de cuviință, va dispune ca concurențele să indeplinească condițiunile mai sus precisate să fie supuse la un examen de primire, prin care se va constata gradul de pregătire în ceea ce privește cetirea și scrierea, analiza etimologică și cea sintactică, cele patru operațiuni, geografia și istoria țărilor române.

Concurențele cari nu sunt din România se admit fără examen de primire, în virtutea atestatelor obținute în școalele similare din patria lor, și au să trimită la *Academia Română*, tot până la 5 August, cererile însoțite de actele enumerate mai sus precum și de un atestat medical.

Resultatele examenului se vor supune, dimpreună cu toate actele, printr'un raport, *Augustului* *Protektor* al *Academiei Române*, *Maiestații Sale Regelui*, căruiia li aparține a decide în privința primirii.

Examenele se vor începe în localul *Academiei* la 9 Septembrie 1902, oare 8 dimineată.

Cu începere de la 16 August părinții pot redica actele copiilor.

Himen. Sâmbătă în 29 Iunie (12 Iulie), la 11 oare a. m. va avea loc cununia d-lui *Iosif Barbu* cu d-ra *Ema Dragoș*, în s. biserică gr. or. română din *Bocșa Română*. — D-l *Petru Bandu*, învățătoriu în *Obad*, și-a încredințat de soție pe d-ra *Cornelia Gava* din *Moldova nouă*.

Esamen final. În ziua de 21 Iunie a. c. ținându-se esamenul final la școala noastră, — subscrisul consiliu școlar participând în corpore am declarat rezultatul esamenului de foarte bun. Primească d-l învățătoriu *Nicolae Budescu* mulțămitele noastre și pe acest an. *Lapușnié*, la 21 Iunie 1902. *Dionisie Goanța* catichet, *Oberstereșcu Nicolae* președinte. *Vasilie Nedici* membru școlar, *Matei Lalla* membru.

Bibliografii

„*Enciclopedia română*”, publicată din însărcinarea și sub auspiciile „*Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român*”, de *Dr. C. Diaconovich*, prim-secretariul *Asociațiunii*. Vol. III. fasc. XXVII (*Petricani—Prisiceanu*).

La începutul lui Iunie a. c. a apărut un nou fascicol al acestei mari publicațiuni, cuprinzând la 2000 articole din litera P, penultima dintre literile mai bogate ale alfabetului. Din cuprinsul vast al acestui fascicol vom remarca și de astădată articolele de interes special românesc, și anume în primul rând biografiile: Petrini-Galați, Petrino, Păucescu, Pherekyde, Philippide, Piekarski, Pipoș, Pleșoianu, Pletos, Poenaru, Polizu, Pompiliu, Poni, Pop, Popa, Popasu, Popea, Popescu, Popfiu, Popovici, Popp, Porcius, Porumbescu, Poțeca, Prăjescu, Prisiceanu, etc. În partea istorică găsim mai multe articole de Dr. D. Onciul, S. Floru, Aguletti, etc. împreună cu mai multe articole geografice interesante de col. Iannescu și alți oficeri din inst. geogr. mil. din București (între altele: Petroșeni, Poarta de fer, P. orientală, Predeal, etc.), și art. arheologice de Teohari Antonescu (între altele: Tesaurul dela Pietroasa) etc. În materie literară găsim numeroase art. mai mari de M. Străjan (Platus, Plinius, Plutarch, Poesia, Poetica, Poveste, etc.), D. Evolceanu etc. Iurisprudența e reprezentată prin D. Scriban (Plăsmuire, Prejudețiu, etc.), științele politice prin Valerian Urseanu (Popor, etc.), iar cele economice prin N. Idieru. De remarcat sunt și numeroasele art. de medicină și igienă de Dr. Felix (tatăl și fiul), Imerwoll, Crăinicianu, Tălășescu, Dr. Beu, etc., apoi cele de botanică, lucrute de puterile inst. bot. din București (între altele: art. Plante și Pomi de Radianu), cele de zoologie de Moisil și Popovici-Voitești, și de mineralogie de L. Mrazek. În materie de astronomie și geogr. fizică găsim lucrări de Murgoci (Pol, Planete, etc.), în chimie de Minovici, în fizică de Viciu, și în filosofie de Dragomirescu și Fletos. Științele militare sunt reprezentate prin locot. col. Aronovici și Bălescu. Dintre celelalte articole mai mari mai amintim: Petrol, Philoxera, Fotografia, Pictura, Pravila (de Dr. Radu).

Această spicuire fugitivă arată bogăția cuprinsului fascicolului de care vorbim și numele înșirate sunt cea mai bună garanție pentru valoarea scrierilor ce le cuprinde.

Abonamentele se fac la W. Krafft în Sibiu și se primesc numai pentru publicațiunea întreagă. Prețul de prenumărare pentru un tom brășurat cor. 20.—, legat cor. 23.20 (în România: lei 25.—, resp. 28.50).

Licitațiune minuendă

Pe baza incuviințării Ven. Consistoriu diecesan ddtto 20 Maiu a. c. Nr. 1916 șc. se scrie licitațiune minuendă pentru adaptarea școalei confesionale gr. or. rom. din comuna **Gertenis**, cu prețul de esclamar 3601 cor. 34 fil., staverit prin esptul tehnic consistorial.

Licitațiunea se va ținea în 7/20 Iulie 1902 a. m. 11 oare. Planul de zidire, specificațiunea de măsuri și spese, precum și condițiunile de zidire se pot vedea la oficiul parohial din loc.

Reflectanții au se depună înainte de licitațiune vadiu de 10 %.

Se condiționează însă expres, că numai acei întreprinzători vor fi admiși la licitațiune, cari înainte de licitațiune vor dovedi cu documente valide, că au zidit școale ori biserici și că nu au avut nici o neînțelegere cu respectiva comună bisericească.

Gertenis, din ședința comitetului parohial ținută la 9 Iunie 1902. 1—3 [33]

În conțelegere cu Prea Onoratul Oficiu protopresbiteral.

Concurse

Cu provocarea la ordinațiunea Venerabilului Consistoriu ddtto 16 Faur 1899, Nr. 3579 B. se scrie prin aceasta concurs pentru întregirea parohiei de clasa doaua din comuna **Jdioara**, cu termin de recurgere de 30 de zile socotit dela prima publicare în „Foia Diecesană“.

Emolumentele sunt :

1. Pământal sesional.
2. Birul parohial și stola usuată.

Recurentții vor subșterne petițiunile lor la oficiul protopopesic gr. or. rom. din Logoj împreună cu toate atestatele prescrise.

Se așteaptă de la petenți a se presenta în vre-o Duminecă sau serbătoare pentru a-și arăta dexteritatea în cântarea și oratoria bisericească. 1—3 [31]

Protopresbiterul tract. împreună cu comitetul parohial.

Pe baza literilor Ven. Consistoriu ddtto 15 Maiu 1902 Nr. 1802 B. se scrie concurs pentru întregirea parohiei de clasa doaua din comuna **Herendesci**, cu termin de recurgere de 30 de zile socotit de la prima publicare în „Foia Diecesană“.

Emolumentele sunt :

2. Pământul sesional.
2. Stola și birul parohial usuat.

Petenții vor subșterne recursele lor ajustate cu documentele prescrise la oficiul protopopesic gr. or. rom. din Logoj. 1—3 [32]

Protopresbiterul tractual împreună cu comitetul parohial.

În conformitate cu ordinațiunea Venerabilului Consistoriu diecesan de ddtto 30 Octomvre 1901 Nr. 4647 B. se scrie concurs pentru întregirea postului de preot în parohia de clasa a III-a din comuna **Secaș**, protopresbiteratul Oraviței cu termin de 30 de zile dela prima publicare.

Dotatiunea :

1. Doauă sesiuni parohiale.
2. Doauă intravilane în complex de 1 juger.
3. Cortel liber în casa parohială.
4. Dela fiecare Nr. de casă 1 cor. 20 fil. titulo stola pentru botez și prohod, dela cununie 2 cor., pentru facerea unui stêlp la morți 80 fil., pentru parastas 40 fil., pentru cetirea unei molitve la morți 20 fil., precum și alte venite usitate.

Doritorii de a ocupa acest sunt poftiți ași trimite recursele instruate conform statutului organic și regulamentului pentru parohii, adresate comitetului parohial, P. On. Oficiu protopresbiteral în Oravița.

Dela recurentți se recere să se presinte în vre-o Duminecă ori serbătoare în s. Biserică.

Secaș la 9 Iubiu 1902. 1—3 [34]

Comitetul parohial.

În conțelegere cu protopresbiterul tractual.

MERSUL TRENURILOR

Valabil dela 1 Maiu 1902.

Budapesta, gara de Vest (ny. p. u.) — Orșova — Verciorova

Or. Os. Ex. I	P. I—III	P. I—III	A. I—II	P. I—III	M. II—III	Stațiunile	Or. Os. Rx. I	P. I—III	P. I—III	A. I—II	P. I—III		
1130 433	815 148	830 531	230 802	650 520		pleacă sosesce	Budapesta Timișoara-Iosefin	sosesce pleacă	1250 803	715 935	125 754	740 153	
439 545	210 357	610 823	810 924	713 854		pleacă sosesce	Timișoara-Iosefin Lugoș	sosesce pleacă	757 646	742 616	712 507	738 620	115 1131
Joa și Dumineca	843 750			202 1242 330		sosesce soșesce pleacă pleacă pleacă	Buziaș M.-Ilia Mărginea M.-Ilia Buziaș	pleacă pleacă pleacă sosesce sosesce	Mercuria și Dumineca	150	330 1242	639 720 750 202	
547 632	402 523	831 941	929 1020	910 1032		pleacă pleacă	Lugoș Caransebeș	sosesce pleacă	644 602	611 512	502 400	614 531	1123 1024
828 853	711 800 828		1230 1250	1221 110 138	411 543 639	pleacă pleacă sosesce	Domășnia-Cornia Băile-Herculane Orșova	pleacă pleacă pleacă	345 315	333 233 156	411 327 258	844 733 655	
859 907			111 120	230 239		pleacă sosesce	Orșova Verciorova	sosesce pleacă	255 245	1259 1250	228 218		

Budapesta, gara de Vest (ny. p. u.) — Timișoara — Baziaș

M. I—III	P. I—III	P. I—III	P. I—III	P. I—III	P. I—III	Stațiunile	P. I—III	P. I—III	P. I—III	P. I—III	P. I—III	P. I—III	
	815 148	830 531	230 802	650 520	1010	pleacă sosesce	Budapesta Timișoara-Iosefin	sosesce pleacă	715 935	125 754	710 925	740 153	740 153
830 843	215 227	825 837	846 858	605 617	240 252	pleacă sosesce	Timișoara-Iosefin Chișoda	sosesce pleacă	805 753	725 713	657 645	632 619	1257 1246
1030	1125	552	1021	430	415	sosesce pleacă	Buziaș Buziaș	pleacă sosesce	1021	552	1030	456	1125
	228 255	838 904		618 645		pleacă soșesce	Chișoda Jebel	sosesce pleacă	751 752	644 616			117 1249
	323 453	944		737 930		sosesce sosesce	Ciacova Boca	pleacă pleacă	653 520	548			1218 1015
	1015 1216	520 653		548		pleacă pleacă	Boca Ciacova	sosesce sosesce		930 737			453 318
	257 309	905 917		650 701		pleacă sosesce	Jebel Voitec	sosesce pleacă	718 707	614 602			1242 1230
	404 602 915 1103	1015 1155 424 607		815 1011 340 508		sosesce sosesce pleacă pleacă	Gataia N.-Bogșa N.-Bogșa Gataia	pleacă pleacă sosesce sosesce	607 424 1155 1015	508 340 1011 915			1108 915 602 404
	312 433	921 1021		707 808		pleacă sosesce	Voitec Verșet	sosesce pleacă	700 556	555 451			1222 1117
		502 631		349 547		sosesce sosesce	Gataia Buziaș	pleacă pleacă	408 212				605 418
	1023 952			1235 1205		sosesce sosesce sosesce	T.-Cubin Panciova Panciova	pleacă pleacă sosesce	201 217 952				350 401
		201 212 408		350 418 605		pleacă pleacă pleacă	T.-Cubin Buziaș Gataia	sosesce sosesce sosesce	1023	1235			547 349
	443 514	1029 1033		818 845		pleacă sosesce	Verșet Iasenova	sosesce pleacă	546 515	446 417			1112 1043
	722 1046	1255	*1008 *100	+1110 +256		sosesce sosesce pleacă pleacă	Oravița Anina Anina Oravița	pleacă pleacă sosesce sosesce	*412 *115 1046 722	*315 +1055	225		809 444
*115 *412	521 558	1058 1130		851 925		pleacă sosesce	Iasenova Baziaș	sosesce pleacă	505 430	406 328		750 630	1033 956

Observări: Oarele, ce stau de a stânga stațiunilor, să se citească de sus în jos; iar cele ce stau de a dreapta de jos în sus. Timpul dela 6 oare dimineața până la 5 oare și 59 minute sara este însemnat cu sublinierea minutelor. Or. Os. Ex.=Trenul Orient-Ostende-Expres, A.=Tren accelerat, P.=Tren de persoane M.=Tren mestecat. *Din 1 Iunie — 31 August. †Din 1 Septembrie — 31 Maiu.